

ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ НЕДОЛІКАМИ ТОВАРІВ, РОБІТ (ПОСЛУГ)

Бузурна А. В., студентка групи Ю-74

Відносини між суб'єктами будь-якого права не є і не можуть бути ідеальними. Цим зумовлюється необхідність такого інституту як відповідальність. Адже при порушенні прав виникає необхідність в їх захисті. Також наявність такого інституту стимулює суб'єктів відносин до правомірної поведінки.

Одним із способів захисту цивільних прав та інтересів є відшкодування шкоди. Особливістю відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт (послуг) є те, що підставою для виникнення таких зобов'язань є правопорушення (делікт), тому такі зобов'язання з відшкодування шкоди називають ще деліктними.

Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт (послуг) виникають не на підставі договору, а є наслідком порушення права, встановленого законом. Так, саме встановленого законом права на належну якість продукції та обслуговування, безпеку продукції, необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця) та інших прав, встановлених чинним законодавством.

Відповідно до частини 1 ст. 1209 ЦК, шкоду, завдану фізичній або юридичній особі внаслідок конструктивних, технологічних, рецептурних та інших недоліків товарів, робіт (послуг), а також недостовірної або недостатньої інформації про них зобов'язаний відшкодувати продавець, виготовлювач товару, виконавець робіт (послуг). При чому шкода, завдана внаслідок недоліків товарів, ненадання повної чи достовірної інформації щодо властивостей і правил користування товаром, підлягає відшкодуванню продавцем або виготовлювачем товару за вибором потерпілого. А шкода, завдана внаслідок недоліків робіт (послуг), підлягає відшкодуванню їх виконавцем (ст. 1210 ЦК).

Загальними підставами деліктної відповідальності є: наявність шкоди, протиправність поведінки заподіювача шкоди, причинний зв'язок між ними та вина заподіювача шкоди. Але особливістю відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт (послуг) є те, що відповідальність настає незалежно від вини (абзац 2 частини 1 ст. 1209 ЦК).

Частина 2 ст.1209 ЦК передбачає такі підстави звільнення продавця, виготовлювача товару, виконавця робіт (послуг) від обов'язку відшкодування завданої шкоди: 1) якщо вони доведуть, що шкода виникла внаслідок непереборної сили; 2) якщо вони доведуть, що шкода виникла внаслідок порушення потерпілим правил користування або зберігання товару (результатів робіт, послуг). Виконавець робіт (послуг) не може бути звільнений від відповідальності з тих причин, що його рівень наукових знань

не дав йому змоги виявити особливі властивості речі, прийнятої ним від споживача для виконання роботи або надання послуг. Також продавець не звільняється від відповідальності у разі неотримання від виготовлювача (імпортера) інформації про товар. Обов'язок довести наявність підстав звільнення від відшкодування шкоди внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг) покладається на продавця, виготовлювача товару, виконавця робіт (послуг).

Протиправність полягає у передачі покупцеві (замовнику) товару, результатів роботи (послуги), які мають конструктивні, технологічні, рецептурні чи інші недоліки; наданні інформації про товари, роботи (послуги) не в повному обсязі або неправдивої інформації. Шкода, завдана життю або здоров'ю фізичної особи, завжди відшкодовується в грошовій формі. Шкода, завдана майну, за вибором потерпілого, відшкодовується в натурі (передачею речі того ж роду і такої ж якості, полагодженням пошкодженої речі) або відшкодуванням завданих збитків у повному обсязі (ст. 1192 ЦК).

Суб'єктом права вимоги може бути як безпосередній покупець товару, замовник робіт (послуг), так і сторонні особи, до яких товар, результати виконання роботи (послуги) перейшли на законних підставах (наприклад члени родини потерпілого, друзі). Потерпілою стороною можуть бути фізичні та юридичні особи, незалежно від того, чи перебували вони в договірних відносинах із продавцем, виготовлювачем товару, виконавцем робіт (послуг).

Доказ існування причинно-наслідкового зв'язку - обов'язок потерпілого. Тобто, йому слід довести, що шкода є результатом конструктивного, технологічного, рецептурного чи іншого недоліку, неналежної якості підрядних робіт (послуг).

Право на відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт (послуг) зберігається протягом встановленого строку придатності, а якщо його не встановлено, - протягом 10 років з часу виготовлення товару (прийняття роботи, послуги).

Підлягає відшкодуванню шкода, незалежно від моменту її завдання:

— якщо виготовлювач не встановив строк придатності товару, роботи (послуг) на порушення вимог закону;

— якщо виготовлювач встановив строк придатності, однак не попередив споживача про необхідні дії після спливу строку придатності та про наслідки в разі невиконання цих дій.

Наук. керівник – Горевий В.І., доцент кафедри права